

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/37/2012
Identifikačné číslo spisu:	1011201087
Dátum vydania rozhodnutia:	15.01.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1011201087.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudkýň JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jany Zemkovej PhD. v právnej veci žalobcu: Ing. Z. F., K., XXX XX R., právne zastúpený JUDr. Marošom Prosmanom, advokátom so sídlom Koniarekova 4, 917 01 Trnava, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 18612/2011-41 zo dňa 02. mája 2011, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 S 107/2011-34 zo dňa 20. apríla 2012 jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 S 107/2011-34 zo dňa 20. apríla 2012 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. 18612/2011-41 zo dňa 02. mája 2011 z r u š u j e podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je p o v i n ý nahradiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 531,40 € v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku na účet JUDr. Maroša Prosmana, advokáta, Trnava.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 18612/2011-41 zo dňa 02. mája 2011, ktorým zamietol rozklad a potvrdil personálny rozkaz generálnej riaditeľky Zboru väzenskej a justičnej stráže č. 342 zo dňa 08.09.2008, ktorým bol uvoľnený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“).

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného a posúdení, či boli naplnené predpoklady na uvoľnenie žalobcu zo služobného pomeru podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. dospel k záveru, že v rozhodnutí a postupe žalovaného nebola zistená taká vada, ktorá by mala vplyv na zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia. Zo skutočností zistených v konaní

nevyplýva, že by žalobca žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru podával pod vplyvom psychického donútenia, fyzického donútenia alebo v tiesni, a nebol ani v rozporení, ktoré by zásadným spôsobom ovplyvnilo jeho schopnosť robiť slobodné rozhodnutia na základe vlastného uváženia, a stav jeho psychického rozporenia v tom čase nemohol mať vplyv na platnosť jeho právnych úkonov. S prihliadnutím na kvalifikačné predpoklady žalobcu a povahu ním vykonávanej funkcie je nutné predpokladať určitú úroveň psychickej stability a okolnosť, že žalobca bol z dovtedajšej funkcie uvoľnený nemožno považovať za taký tlak, ktorý by eliminoval jeho slobodnú vôľu. Žalobca v konaní nepreukázal a súd v konaní nezistil, že by v čase podávania žiadosti o uvoľnenie z funkcie neboli dodržané podmienky ustanovenia § 250 ods. 1 písm. a/ až f/ zákona č. 73/1998 Z.z., a preto námietka neplatnosti právneho úkonu je nedôvodná.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu ako nezákonný zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného č. 18612/2011-41 zo dňa 02. mája 2011 zruší, vec mu vráti na ďalšie konanie a prizná náhradu trov konania z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V dôvodoch odvolania uviedol, že aj keď podľa súdu prvého stupňa sú v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) predmetom súdneho prieskumu len tie námietky uvedené v žalobe, ktoré boli zároveň predmetom odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu, s týmto názorom nesúhlasí, pretože mu nie je známa taká súdna prax alebo rozhodnutie najvyššieho súdu, podľa ktorého by pre všetky prípady prieskumu právoplatných rozhodnutí platilo, že predmetom súdneho prieskumu môžu byť len tie námietky, ktoré boli zároveň predmetom predchádzajúceho odvolania.

Postup správneho orgánu považuje za nezákonný a krajský súd vec nesprávne právne posúdil, ak neprihliadol na námietku neplatnosti ním urobeného právneho úkonu - podania žiadosti o uvoľnenie z funkcie, i keď sa ňou následne v obmedzenom rozsahu zaoberá, a takisto sa dostatočne nevysporiadal s námietkou nedostatku právomoci generálnej riaditeľky Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“) na vydanie personálneho rozkazu č. 342 o uvoľnení zo služobného pomeru, čo považuje za nedostatočné a bez argumentov. Keďže bol bezprostredne predtým právoplatne odvolaný z funkcie zástupcu riaditeľa ÚVTOS D. (ktoré rozhodnutie bolo záväzné pre všetky nasledovné v súvislosti so služobným pomerom), bolo potrebné pri vydávaní ďalších rozhodnutí túto skutočnosť zohľadňovať. Pokiaľ ide o jeho žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru, nesúhlasí s názorom krajského súdu prezentovaným v rozsudku, pretože tak konal pod veľkým tlakom. Čo sa týka právoplatnosti personálneho rozkazu žalovaného č. 15, bol uvedený do omylu rovnako, ako v možnosti jeho ďalšieho služobného zaradenia.

Záverom vytykal krajskému súdu, že sa vôbec nezaoberal vadou, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, konkrétne tým, že zároveň s podaním odvolania proti personálnemu rozkazu č. 342 vzal svoju žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru späť a žiadal o jeho zrušenie. O tejto žiadosti nebolo rozhodnuté v súlade so zákonom napriek tomu, že bola podaná ešte pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o tejto žiadosti. Ak generálna riaditeľka ZVJS nesúhlasila so späťvzatím žiadosti o uvoľnenie, mala mu to bezodkladne oznámiť a neobstojí argument žalovaného, že táto skutočnosť je zrejmá z oznámenia o zložení poradnej komisie Ministerstva spravodlivosti zo dňa 15. októbra 2008.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p., § 246c ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o vyhlásení rozhodnutia uverejnené na úradnej tabuli najvyššieho súdu a na internetovej stránke www.nsud.sk, najmenej 5 dní vopred, senát rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, v znení neskorších predpisov) a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb a opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis žalovaného a prvostupňového orgánu najvyšší súd zistil, že dňa 08.09.2008 došla Generálnemu riaditeľstvu ZVJS

Bratislava I žiadosť žalobcu (zo dňa 02.09.2008) o uvoľnenie zo služobného pomeru príslušníka ZVJS podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. s tým, že žiada služobný pomer skončiť 08. septembra 2008. Následne personálnym rozkazom číslo: 342 zo dňa 08. septembra 2008 generálna riaditeľka ZVJS podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov uvoľnila zo služobného pomeru žalobcu - pplk. Ing. F. Z., zaradeného v stálej štátnej službe vo funkcii zástupcu riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „ÚVTOS“) v D. pre ekonomické veci a služobný pomer skončila dňom 08. septembra 2008 na žiadosť žalobcu a po dohode s nadriadeným.

Proti personálnemu rozkazu č. 342 podal žalobca odvolanie v ktorom uviedol, že dňa 08.09.2008 mu bol doručený personálny rozkaz ministra spravodlivosti č. 15 zo dňa 08.09.2008, ktorým bol podľa § 35 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z. preložený z ÚVTOS v D. do Ústavu na výkon väzby (ďalej len ÚVV“) v H. a súčasne bol odvolaný z doterajšej funkcie zástupcu riaditeľa z dôvodu, že si to vyžaduje dôležitý záujem služby. Ustanovenie do funkcie vykoná dňa 09.09.2008 riaditeľ ústavu v H.. V dôvodoch odvolania žalobca ďalej uviedol, že žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru podal vo viere, že personálny rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej republiky je zákonný a pod tlakom okolností, ktoré z neho vyplývali, a zároveň uviedol, že svoju žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru berie späť a žiada o jeho zrušenie.

Rozhodnutím číslo: 18612/2011-41 zo dňa 02. mája 2011 ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky odvolanie žalobcu zamietla a personálny rozkaz generálnej riaditeľky ZVJS potvrdila.

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie Ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky číslo: 18612/2011-41 zo dňa 02. mája 2011, ktorým zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila personálny rozkaz č. 342 zo dňa 08. septembra 2008 o uvoľnení žalobcu zo služobného pomeru. V odôvodnení uviedla, že odvolateľ považuje vlastnú žiadosť o uvoľnenie za neplatný právny úkon podľa ustanovenia § 250 ods. 1 písm. a/ a c/ zák. č. 73/1998 Z.z., pretože pri jej podávaní konal pod veľkým psychickým tlakom vyvolaným personálnym rozkazom ministra spravodlivosti č. 15 z 8. septembra 2008 a zároveň bol uvedený do omylu v otázke oprávneho prostriedku a teda právoplatnosti personálneho rozkazu ministra spravodlivosti č. 15 z 8. septembra 2008. Odvolateľ nakoniec oznamuje, že svoju žiadosť o uvoľnenie berie späť, nakoľko konanie o tejto žiadosti ešte nebolo právoplatne ukončené. Zo stanoviska generálnej riaditeľky Zboru väzenskej a justičnej stráže pre predsedu poradnej komisie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky na preskúmávanie odvolaní podaných príslušníkmi zboru je zrejmé, že nadriadený - generálna riaditeľka Zboru väzenskej a justičnej stráže nesúhlasila so späťvzatím žiadosti o uvoľnenie po rozhodnutí o tejto žiadosti dňa 08.09.2008 a postúpila spis druhostupňovému správneému orgánu. Poukázala pritom na dikciu ustanovenia § 191 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z.

Podľa § 191 ods. 4 zák. č. 73/1998 Z.z. ak policajt písomne oznámi, že žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru berie späť skôr ako je o nej rozhodnuté, a príslušný nadriadený so späťvzatím tejto žiadosti súhlasí, konanie o uvoľnení sa tým bez ďalšieho opatrenia končí.

Zásadnou právnou otázkou v danej veci je výklad ustanovenia § 191 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z. a najmä, či pojmom „rozhodnuté“ sa rozumie vydanie rozhodnutia alebo nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia.

Treba poznamenať, že zákonodarca v ustanovení § 191 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z. nešpecifikuje, či pojmom „rozhodnuté“ sa má rozumieť vydanie rozhodnutia alebo nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ak je zákonom ustanovený spôsob obsahuje pojmy pripúšťajúce rôzny výklad, v danom prípade ust. § 191 ods. 4 zák. č. 73/1998 Z.z. je nevyhnutné nedostatky odstrániť výkladom, ktorý je v súlade ústavou a judikatúrou ústavného súdu.

Najvyšší súd vychádzal z právneho názoru Ústavného súdu SR v náleze III. ÚS 341/2007-38 zo dňa 01.07.2008 podľa ktorého

„Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy

uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu.

Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii.

V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom.

Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

Senát odvolacieho súdu je toho názoru, že pokiaľ o žiadosti žiadateľa (žalobcu) nebolo právoplatne rozhodnuté, žiadateľ ňou môže disponovať a zobrať ju späť i v štádiu odvolacieho konania. Konštitutívne účinky rozhodnutia nastávajú až jeho právoplatnosťou, ktorý moment fixuje právne vzťahy vyplývajúce zo služobného pomeru a neumožňuje vykonávať žiadne zmeny.

Senát sa tak pri otázke späťvzatia žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru skôr, ako bolo o nej rozhodnuté, s názorom žalovaného i krajského súdu nestotožnil a priklonil sa k už vyslovenému právnomu riešeniu, podľa ktorého až právoplatnosťou rozhodnutia nastávajú konštitutívne účinky rozhodnutia. Zodpovedá to zásadám racionality a ide o všeobecný princíp, že premetom konania možno disponovať, dokiaľ konanie nie je právoplatné skončené. Žalovaný sa preto musí späťvzatím žiadosti zaoberať aj v prípadoch keď bola podaná v odvolaní.

Z uvedených dôvodov posúdil odvolací súd žalobu, v ktorej žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci ako dôvodnú, preto napadnutý rozsudok podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. zrušil a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Podľa § 250ja ods. 4 O.s.p. je správny orgán viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 1, 2 O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.

Žalobca bol v konaní úspešný, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z tarifnej odmeny advokáta a režijného paušálu, podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom v čase vykonania právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z.z.“).

Trovy právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní za 3 úkony: prevzatie zastúpenia, podanie žaloby, účasť na pojednávaní dňa 20.04.2012 podľa § 14 ods. 1 písm. a/, b/, c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vo výške podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., t.j. 2x 123,50 € a 1x 127,16 € a k tomu prislúchajúci režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vo výške 2x 7,41 € a 1x 7,63 €, predstavujú 396,61 €.

Trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní za 1 úkon - podanie odvolania podľa § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vo výške podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., t.j. 127,16 € a k tomu prislúchajúci režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vo výške 7,63 €, predstavujú 134,79 €.

Spolu trovy právneho zastúpenia vo výške 531,40 € je žalovaný povinný zaplatiť na účet JUDr. Maroša Prosmána, advokáta, Trnava.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.